

עת"א 3277/08 - אוראל אלקוץ נגד ועדת השחרורים, במקום מושבה בית הסוהר צלמון

בית המשפט המחוזי בנצרת שבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 14-08-3277 אלקוץ (אסיר) נ' משטרת ישראל/שירות בתי הסוהר-מחלקה האסיר ואח' בפני כב' השופט שאחר אטרש - אב"ד כב' השופט יפעת שיטרית כב' השופט סaab דבורה העוטרת: אוראל אלקוץ (אסיר) ע"י ב"כ עזה"ד מוטי נוה

נגד ועדת השחרורים במקום מושבה בית הסוהר צלמון ע"י המשיבה: פרקליטות מחוז צפון (פליל)

פסק דין

1. בפנינו עתירת אסיר כנגד החלטת ועדת השחרורים מיום 30.7.14, אשר החליטה, ברוב דעתות, להפקיע את מלא תקופת רישיונו של העוטר.
2. העוטר מרצה מאסר ראשון למשך 36 חודשים, זאת לאחר הרשותו ביצוע עבירות שעוניין; שוד מזויין, איומים וגנבה.
3. ביום 28.4.14, בהסכמה המדינה, הוחלט על שחרורו המוקדם, על-תנאי, של העוטר להוסטל "שיקום תורני", וזאת בתנאים הבאים:
 - האסיר יקיים אחר תנאי השחרור המפורטים בחוק ובפנקס השחרורים.
 - האסיר יתיצב במשטרה אחת לחודש.
 - האסיר יקיים כל התנאים שנקבעו בתכנית השיקום של רשי"א, מיום 11.3.14.
 - האסיר יתיצב בהוסטל "שיקום תורני" במעלה אדומים, מיד ביום שחרורו מבית הסוהר.
 - במועדים שנקבעו לביקורת, יציג האסיר את פנקס האסיר, תלושי משכורת, ויגש דו"ח מעקב מטעם רשי"א.
 - כל הפרה של תנאי מתנהו השחרור בכוחה להעמיד את העוטר בפני בקשה להפקעת שחרורו המוקדם. מובהר לאסיר כי אין לשנות תנאי מתנהו השחרור ללא אישור ועדת השחרורים (ההחלטה השחרור מיום 28.04.14).
4. העוטר שוחרר כאמור, בהתאם לתוכנית רשי"א אשר הוצגה בפני הוועדה ולפיה נקבע כי העוטר ישאה

בhosTEL "שייקום תורני", במשך 9 חודשים, לאחריהם ימשיך הוא במסגרת הטיפול במשך שנה נוספת, במהלך תקופת הנהלתhosTEL (תקנית רשות, נספח "ה" לtgtובות המדינה).

5. עקב הפרות של תנאי הרישון, המליצה רשות, ביום 21.7.14, להפקיע את רישיונו של העוטר. על פי הנטען, בתחילת שנותו hosTEL העלה העוטר טענות נגד אסירים אחרים, אולם שנבדקו טענות אלו על ידי הנהלתhosTEL, הסתבר כי אין להן כל בסיס.

אל נוכח סירבו של העוטר לשחות "hosTEL התורני", ולאחר שהביע את הסכמתו בכתב, הועבר העוטר להוסTEL אחר בבאר שבע. אך, בהגינו לשם סירב הוא לשחות hosTEL ואף עמד על סירבו לשוב אל hosTEL התורני.

על אף שהסביר לו כי נטישתhosTEL יש בה משום הפרה של תנאי הרישון, בחר העוטר לעשות דין לעצמו ולא לשוב אל מתחםhosTEL. מכתבו של מנהל "hosTEL התורני", מר רועי צץ, מלמד כי העוטר לא השתלב בהוסTEL התורני" מבחינה חברתית והתקשה להשתלב אף מבחינה טיפולית. העוטר החזיק פלאפון מתקדם ללא ידיעת הצוות והנהלתhosTEL, דבר מהוועה עבריה מנהלית חמורה. יתר על כן, העוטר הסתר מהצוות הטיפולי את מערכת היחסים בין לבין בת זוג הנמצאת בהרionario מתקדם.

משכך, על רקע המכול הנ"ל ולאחר התייעצות עם המוחז ברש"א, הוחלט לפנות שנית לועדת השחרורים. ביודיעו כי מנהל "hosTEL התורני" והנהלה פנו לועדת השחרורים, החל העוטר להטיח דברי ביקורת חריפים בצוות hosTEL ועמד בתקוף על סירבו לשוב להוסTEL. בהתאם למכתב של מנהלhosTEL, מדובר באדם מניפולטיבי שאינו יכול לנknut בכל אמצעי, כולל שבירת מוסכמות וחיצית גבולות על מנת להשיג את מטרתו. בנוסף, מנהל המוסד הטיפולי התרשם מחוסר כנות בקבלת הטיפול, אי-nocnoot לקבלת מרות של מנהלי "hosTEL התורני" ושלhosTEL בבאר שבע, מניפולטיביות והעלאת טעונים באשר להיווטו של העוטר מאים על ידי דירמים אחרים; טעונים שלא זכו לכל ביסוס עובדתי.

6. בתאריך 30.6.14, התקיים דין בועדת השחרורים. מחד, חזרה נציגת הייעץ המשפטי לממשלה על טעוניה וביקשה מהועדה להפקיע את מלא תקופת הרישון וזאת אל נוכח האמור לעיל. מנגד, העוטר העלה טענות נגד מנהלי "hosTEL התורני" וציין כי עבר כבר דרך בהליך הטיפולית והתנוגות התאימה לנוהליhosTEL. כן, העוטר הציג לפניו, הוא מעוניין להמשיך בהליך הטיפולי ואף הוכנה עבורי תוכנית טיפולית, כך שלא ניתן היום לבטל במחוייד את כל השלבים שהוא הצליח לעבור ולהביא בכך לאובדן פרי עמלו. התקנון שלhosTEL אינו אסור על שימוש בפלאפון, ועיבת העוטר אתhosTEL בבאר שבע באה על רקע איום עליו עקב אמירויות לפיהן הוא לא מוכן לשחות במקום שיש בו משתמשים בסמים ואלכוהול, כך לדידו. העוטר חזר והציג את היווטו נקי מסמים, את העובדה כיhosTEL מעשנים סמים ושותים אלכוהול והוא לא יכול לשחות בסביבה שכזו, דבר אשר הביא אותו, לעזוב אתhosTEL.

.7. לאחר שועדת השחרורים שמעה את טיעוני הצדדים, הוחלט, ברוב דעתות, על הפקעת מלאה תקופת הרישון. הוועדה ביססה את החלטתה על כך שהעוטר הפר את התכנית הטיפולית מטעם רשות א', על דבריו של העוטר עצמו עת הצהיר כי ידוע לו שככל הפרה של תנאי השחרור Tabia אותו חזרה אל בין כתלי הכלא, על הפרת נוהלי ההוסטל, החזקת מכשיר פלאפון מתקדם והסתתרת העובדה באשר לابت זוגו הנמצא בהריאון. כאמור, בסופו של יום, החלטה הוועדה להפיקע את מלאה תקופת התנאי וזו, על רקע הפרות תנאי השחרור הכוללות את סירובו החד משמעו של העוטר להמשיך ולהשתתף בתכנית השיקומית מטעם רשות א'. יודגש כי, הועודה לקחה במנין שיקוליה גם את העובדה כי יותר לעוטר לעזוב את ההוסטל התורני ולעבור להוסTEL בבאר שבע. אולם, בפועל, הוא סירב לעשות זאת. הוועדה ייחסה משקל גם לתכנית השיקום הפרטית, אשר נבדקה ביסודות, כאשר שניים מחברי הוועדה סברו כי תכנית שיקום זו אין בה די כדי לתת מענה הולם למסוכנות נשקפת מצדו של העוטר. דעת המיעוט סקרה, כי אל נוכח העובדה כי מדובר בעוטר שעבור תהליך משמעותי בכלל לשם שינוי אורחות חייו, תהליך שעודנו נמצא בעיצומו, ועל רקע המכתב של מר רונן אילון מיום 20.7.14 (שאינו חד משמעי בקשר להפקעת הרישון) ולאור המכתב משלכת הרווחה קריית ים, לפיו קיימת מוכנות לקבל את העוטר לטיפול, מוטב שלא להפיקע את הרישון.

.8. בדion אשר התקיים בפנינו ביום 25.8.14, העלו הצדדים את טיעוניהם בעל פה, כאשר ב"כ העוטר שב והציג כי עניין לנו בהחלטה הלוואה בחומר סבירות, תוך שהוא מפנה למסמך ז' שלא היה מונח בפני הוועדה. ב"כ המלומד של העוטר הוסיף בציינו, כי השופט שি�יב בועדת השחרורים חרץ את דינו של העוטר עוד בתחילת הדיון, עת פנה אליו באומרו כי העוטר הפר את האמון שניתן בו. טענותיו של העוטר לא נבדקו לעומק וברור הדבר כי על רקע המסלול הטיפולי הארוך והתלול שהעוטר עבר, תמהה הטענה לפיה העוטר הביא במזו ידיו לגדיות הגזע עליו נשען פרי עמלו. הוועדה שגתה עת לא ייחסה את המשקל הרاءו להליך השיקום שהעוטר עבר בכלל, לעובדה כי זהו מסטרו הראשון, לגילו בהיותו בן 24, חריטה הינה שלו ולנסיבותיו האישיות. לא עלה על הדעת שעקב רצונו של העוטר להתרחק מאנשי המשותפים בסמים ואלכוהול, "עבש הוא בחומרה על ידי הפקעת מלאה תקופת השלישי".

יתר על כן, ב"כ המלומד של העוטר ציין כי התקנון של ההוסTEL אינו אוסר על החזקת מכשיר פלאפון וכי המכתב של רשות א' אינו חד משמעי.

לגייסתו של ב"כ העוטר, בהינתן האמור, לא היה מקום להפיקע את תקופת התנאי. העוטר עצמו ציין כי הוא לא הסתיר את עניין החזקת הפלאפון ואת הרינה של בת הזוג, ועובדת היא ששיתף את חברי הקבוצה בדברים אלה. בנוסף, הוא חזר והציג את עובדת להיות העוטר מאוים ואת סירובו להיות במחיצת אנשים המשותפים בסמים. לדבריו, בהגיעו להוסTEL בבאר שבע נאמר לו כי הוא לא מתאים להוסTEL, איימו עליו ולפניהם שהוא עזב את המקום, דיווח על כך לגורם הרלוונטיים.

במועד הדיון בפנינו, חזר נציג הייעץ המשפטי על נימוקי התשובה שלו וביקש לדוחות את העירה תוך שהוא תוקע את יתרות טיעונו בנסיבות בכתב שהוגשו מטעמו ובהחלטת הוועדה המנומקט, על רקע ההפרות החזרות והנסנות של תנאי השחרור על תנאי.

9. כלל נקוט הוא כי בבוא בית המשפט לבחון את החלטת ועדת השחרורים, איןנו נהוג להחליף את שיקול דעתה של הוועדה בשיקול דעתו הוא, אלא לבחון הוא את חוקיות ההחלטה, סבירותה ואם נפלן פגמים בהליך קבלתה (ראה לדוגמה ע"א 2/83 **ועדת השחרורים נ' אסיאס**, פ"ד לז(2) 688, 695). יאמר כבר עתה, כי ההחלטה המשיבה 1, הינה סבירה וענינית ושורשיה יונקים ממעין שיקולים צלול ושקוף כך שלא גמורה היא בשיקולים פסולים, ו/או בחוסר סבירות ומשכך אין מקום להתערב בהחלטה זו.

המשיבה שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים, יחסה להם את המשקל היחסי הנכון וביססה את ההחלטה על הערות החזרות ונשנות מצד העותר.

על רקע התנהלותו של העותר, ברור הדבר כי הפר הוא, יותר מפעם אחת, את תנאי השחרור, כפי שהוחלט עליהם, ביום 28.4.14.

התנהגותו הטובה במהלך שהותו בכלל, ההליך הטיפולי שהשתלב בו, טרם הוחלט על שחרורו המוקדם, הביאו את נציג הייעץ המשפטי לממשקם לשחרור המוקדם בתנאים שנקבעו בגין ההחלטה. ברור הדבר כי העותר אינו יכול להמשיך ולפרוע את השטר של התנהגות טובה בין כתלי הכלא, פעם נוספת, מקום בו שטר זה כבר נפרע עת הוחלט על שחרורו המוקדם בהסכמה הצדדים.

לאחר השחרור, היה על העותר לקיים אחר התנאים שנקבעו על ידי ועדת השחרורים, ובכללם את נוהלי ההוסטל. העותר עצמו הצהיר בפני ועדת השחרורים, במעמד הדיון בוועדה במסגרת הבקשה לשחרור מוקדם, כי הוא יכבד את תנאי השחרור כאמור בזאת הלשון "**אני מביע חרטה על מעשי, אני מבקש שתתנו לי המשטר טיפול בהוסטל. אני יודעת שהפירה של כל תנאי תחזיר אותו לכלא**". יתר על כן, הוועדה עצמה זהירה את העותר (סעיף 6 להחלטת הוועדה), כי הפרת תנאי מתנהי השחרור תגרום להבאת עניינושוב בפני ועדת השחרורים.

10. העותר הפר את תנאי השחרור יותר מפעם אחת, עת החזק במכשור פלאפון מתקדם בתוך ההוסטל, עת הסתר את דבר הריוונה של בת זוגו, עת לא קיים אחר הנהלים של "הhosTEL התורני", עת עזב את ההוסTEL בבאר שבע וסרב להשתלב בו, וזאת על אף בקשותיו הוא עצמו לעבור לשם והסכםתו להשתלב באותו הוסTEL.

אף אם נניח לרגע קט, כי החזקת מכשור פלאפון (ו/או הסתרת דבר הריוונה של בת זוגו), אין בה, לבדה, משום הפרה של תנאי ההוסTEL, הרי - גם אז, קיימות הorzות אחרות הנוגעות לתנהגותו של העותר, שיש בהן משום חיצית גבולות כגן; עזיבת ההוסTEL באופן עצמאי ואי צוות להוראות של הצוות הטיפולי. כן, ברור הדבר כי, לא כל הנהניה והוראה של הנהלת ההוסTEL ואנשי הצוות צריכה להיות רשומה בתקנון עצמוני. היה על העותר לקיים אחר דרישות אנשי הצוות, אף אם דרישות אלו לא כתובות על נייר כלשהו. מהמסמכים שצורפו צוין כי החזקת מכשור פלאפון מתקדם מהויה עבירה מנהלית חמורה ומכאן שאסור היה לעותר לנוהג בניגוד להוראה זו.

התכנית הפרטית, אין בה כדי להצדיק את אי הפקעת התנאי, וזאת בשים לב לעובדה כי שחרורו המוקדם בא על רקע תכנית ראש"א, שהופרה באופן ברור.

כאמור, ועודת השחרורים מצאה לנכון להורות על שחרורו המוקדם של העותר, לאחר שהונחה על שולחנה תכנית ספציפית מטעם רשות, ולאחר שהעותר עצמו התחייב לקיום אחר לשונה וכתבה של אותה תכנית. לא היא זה סביר ומידתי, כiom, להימנע מהפקעת התנאי לאחר שהעותר הפגין חוסר מוכנות לקבלת מרות ולימד על חוסר רצון לקבלת סמכות והוכיח כי אינו בוחל בחזיות גבולות.

11. פועל יוצא, לא נפל כל פגם שיצדיק התערבות בהחלטת הוועדה, כך שהנתונים שהצטברו בפניה הביאו, בצדק, להפקעת הרישון.

בשולי ההחלטה, רואים אנו לנכון להתייחס לדעת המיעוט אשר לפיה יש בתכנית הטיפולית שהוצגה כדי לאין את המסוכנות הנשכפת מן העותר. הננו סבורים כי תכנית פרטית זו, אין בה די כדי להלום את נסיבותו של המעשה ושל העושה, וזאת על רקע ההפרות החוזרות והנסנות של תנאי השחרור

שחרורי המוקדם של העותר, בא על רקע התנהגותו בכלל וההלך הטיפולי שעבר ועל רקע זה החלטה הוועדה לשחררו, כל זאת, בשים לב לתכנית רשות. לא יעלה על הדעת, לחתם משקל כפול להתנהגות החזיבית בכלל (אשר כבר נלקחה בחשבון עת הוחלט על שחרור המוקדם של העותר) לאחר שהעותר הפר את תנאי השחרור באופן בוטה ובכך לימד כי התכנית הפרטית אין בה די כדי לענות על הצרכים והיעדים העומדים בבסיסה.

בהתנplement האמור, אנו מורים על דחינת העתירה.

נitin היום, ט' אלול תשע"ד, 04 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.

ס' דברו, שופט

י' שטרית, שופט

ש' אטרש, שופט
[אב"ד]